2/06/zlom 6.4.2006 10:24 Stránka 98
proLékaře.cz | 16.11.2026

Riešenie odborných otázok v novom slovenskom trestnom poriadku

Kováč P.

Ústav súdneho lekárstva LF UK Bratislava
Katedra trestného práva a kriminológie, Právnická fakulta, Trnavská Univerzita

Súhrn

Od. 1. januára 2005 nadobudla v Slovenskej republike účinnosť rekodifikácia trestného práva. Z hľadiska výkonu znaleckej činnosti v trestnom konaní je rozhodujúcou právnou normou Trestný poriadok, zákon č. 301/2005 Z.z. Nový trestný poriadok čiastočne mení doterajšiu prax, v ktorej bol prioritnou formou riešenia odborných otázok znalecký posudok. Od účinnosti rekodifikácie je prioritné odborné vyjadrenie a až v prípadoch, keď nepostačuje, bude potrebné vypracovanie znaleckého posudku. Nový trestný poriadok tiež zavádza inštitút odborného konzultanta súdu a orgánov činných v trestnom konaní.

Kľúčové slová: znalec – výpoveď znalca – trestné právo – Slovensko

Summary

Expert Witness and Expert Testimony in New Slovak Criminal Procedure Code

As of 1st January 2006, new criminal law consisting of the Act No. 300/2004 Coll. (Penal Code) and the Act No. 301/2005 Coll. (Criminal Procedure Code) became effective in the Slovak Republic. These two acts replaced Criminal Law originating from 1961. The author analyses impact and changes introduced with new Criminal Procedure Code in the regulation of expert witness in general and expert witness testimony.

Keywords: expert witness – expert testimony – criminal law – Slovakia

Soud. Lék., 51, 2006, No. 2, p. 22–26

Úvod

Trestný zákon č. 140/1961 Zb. a Trestný poriadok č. 141/1961 Zb., pochádzajúce z obdobia socializmu sa vyznačovali najmä v posledných rokoch množstvom novelizácii. Trestný zákon bol novelizovaný od nadobudnutia účinnosti 41 krát, trestný poriadok 32 krát. Niektoré z noviel obdobná verejnosť oprávnene kritizovala ako účelové a kazuistické (1).

V Slovenskej republike od 1. januára 2006 nadobudla účinnosť rekodifikácia trestného práva pozostávajúca z Trestného zákona č. 300/2005 Z.z. a Trestného poriadku č. 301/2005 Z.z. (2, 3). Napriek tomu, že rekodifikácia ešte nenadobudla účinnosť, bola v septembri 2005 nepriamo novelizovaná, keď zákone č. 353/2005 Z.z. priznal štatút verejného činiteľa osobám oprávneným na výkon nad zdravotnou starostlivosťou podľa zákona č. 581/2004 Z.z. (4).

Doterajší Trestný poriadok riešil odborné otázky vždy pribratím znalca, iba v jednoduchších prípadoch pripustil odborné vyjadrenia. V prípade prehliadky a pitvy mŕtvoly a vyšetrenia duševného stavu obvineného sa priberali vždy dvaja znalci. Rovnaký postup predpisoval Trestný poriadok aj pre objasňovanie obzvlášť dôležitej skutočnosti.

Riešenie odborných otázok v trestnom v trestnom práve

Trestný poriadku č. 301/2005 Z.z. rozlišuje riešenie odborných otázok pomocou odbornej činnosť a znaleckej činnosti. V odborne náročných veciach môžu orgány činné v trestnom konaní využívať aj nový inštitút – odborného konzultanta.

1. Odborná činnosť

Trestný poriadok 301/2005 Z.z. (ďalej len „TP“)“ upravuje riešenie odborných otázok v treťom diele šiestej hlavy v ustanoveniach § 141 –

2/06/zlom 6.4.2006 10:24 Stránka 99
proLékaře.cz | 16.11.2026

§ 152. TP zavádza riešenie odborných otázok novým spôsobom. V súlade s § 141 ods. 1 TP, ak sú na objasnenie skutočnosti dôležitej pre trestné konanie potrebné odborné znalosti, „*vyžiada orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu odborné vyjadrenie mimo znaleckú činnosť vykonávanú podľa osobitného zákona.*“ V jednoduchých prípadoch nie je potrebné ani odborné vyjadrenie, postačí písomné potvrdenie, o ktorého správnosti nie sú pochybnosti.

TP v § 141 ods. 3 uvádza, že orgán činný v trestnom konaní (podľa § 10 ods. 1 TP prokurátor a policajt) a súd „*vyžiada odborné vyjadrenie alebo písomné potvrdenie predovšetkým od organizácie špecializovanej na činnosť, ktorá je obsahom odborného vyjadrenia alebo písomného potvrdenia.*“ Odborné vyjadrenie alebo písomné potvrdenie možno žiadať podľa § 141 ods. 5 TP aj od štátneho orgánu, ktorý ho predloží vždy bez náhrady.

Organizácia je povinná v odbornom vyjadrení alebo písomnom potvrdení uviesť meno osoby, ktorú možno vypočuť jeho o obsahu. Pri výsluchu má daná osoba procesné postavenie svedka, čo jednoznačne možno odvodiť zo znenie druhej vety § 141 ods. 3 in fine „*vypočuť ako svedka k obsahu odborného vyjadrenia alebo písomného potvrdenia.*“

Tomu, kto vypracováva odborné vyjadrenie alebo potvrdenie, sa môže umožniť oboznámiť sa s obsahom spisu, pokiaľ to okolnosti prípadu vyžadujú. Môže navrhovať aj dôkazy, ktoré potrebuje vykonať pre podanie odborného vyjadrenia.

Orgán činný v trestnom konaní alebo súd rozhoduje o vyžiadaní odborného vyjadrenia alebo potvrdenia podľa § 141 ods. 2 TP opatrením. Opatrenie definuje § 10 ods. 18 TP ako neformálne ústne alebo písomné rozhodnutie technicko-organizačnej alebo operatívnej povahy. Voči opatreniu nie je, vzhľadom na jeho charakter, možné podať opravný prostriedok.

2. Znalecká činnosť

Odborné vyjadrenie v mnohých prípadoch nemožno použiť pre zložitý charakter objasňovanej skutočnosti. V takom prípade orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu priberie podľa § 142 ods. 1 TP znalca na podanie znaleckého posudku. Ak ide o objasnenie skutočnosti obzvlášť zložitej, priberú sa dvaja znalci. Dvoch znalcov treba pribrať vždy, ak ide o vyšetrenie duševného stavu a pitvu mŕtvoly. Tým je zachovaný doterajší právny stav, čo sa týka počtu priberaných znalcov a jednotlivých druhov prípadov, v ktorých nepostačuje iba jeden znalec. Kým v prípade prehliadky a pitvy mŕtvoly je podľa § 142 ods. 2 TP vylúčené pribratie znalca, ktorý zomrelého ošetroval počas choroby, ktorá smrti predchádzala, v prípade vyšetrovania duševného stavu pribratie ošetrujúceho lekára ako znalca nie je vylúčené. V súlade s § 152 ods. 1 TP možno odvodiť z § 11 ods. 1 a ods. 2. zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov pochybnosti o nezaujatosti ošetrujúceho lekára ako znalca. Ak je na vyšetrenie duševného stavu konkrétnej osoby pribratý ako znalec jej ošetrujúci, možno konštatovať, že má nepochybne pomer k veci alebo ku osobe, ktorej sa úkon týka. To je podľa § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z dôvodom na vylúčenie, nakoľko možno pochybovať o jeho nezaujatosti. Znalec je vtedy podľa § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z.z povinný bezodkladne oznámiť zadávateľovi svoju zaujatosť. To isté ukladá znalcovi aj §144 ods. 1 TP. Nedá sa však vylúčiť, že príslušný orgán rozhodne, že znalec – ošetrujúci lekár – nie je vylúčený. (5)

TP sa vracia k režimu ktorý bol zavedený na Slovensku už zrušeným zákonom č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch, ktoré v § 21 ods. 1 a ods. 2 prikazoval štátnemu orgánu priberať ako znalca ústavy alebo iné pracoviská špecializované na znaleckú činnosť. (6) V § 143 ods. 1 TP pre orgán činný v trestnom konaní a súd určuje, že treba priberať „*predovšetkým znaleckú organizáciu špecializovanú na činnosť, ktorá je obsahom znaleckého posudku.*“ V znaleckom odbore Zdravotníctvo a farmácia ide o neaplikovateľné ustanovenie, nakoľko takéto znalecké organizácie neexistujú. Otvára sa ale možnosť založiť znaleckú organizáciu podľa zákona č. 382/2004 Z.z. a vyťažiť konkurenčnú výhodu z TP. V praxi budú v znaleckom odbore zdravotníctvo a farmácia aj naďalej priberaní znalci – fyzické osoby.

Právnická osoba musí vždy uviesť v znaleckom posudku meno znalca, ktorého možno vypočuť k obsahu znaleckého posudku. Ak je predmetom znaleckého posudku právnickej osoby vyšetrenie duševného stavu alebo prehliadka a pitva mŕtvoly, musí právnická osoba vzhľadom na § 142 ods. 1 Trestného poriadku per analogiam uviesť dvoch znalcov. TP zachoval aj inštitút znalca „ad hoc“. Podľa § 143 ods. 2 TP, ak v príslušnom odbore alebo odvetví nie je zapísaná žiadna osoba, alebo osoba zapísaná v zozname znalcov nemôže podať znalecký posudok, alebo podanie znaleckého posudku by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, možno do konania pribrať aj inú osobu s potrebnými odbornými a občianskymi predpokladmi. Takáto osoba však s podaním znaleckého posudku musí súhlasiť a zložiť sľub znalca podľa § 5 ods. 5 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákonodarca tu urobil chybu, nakoľko text sľubu sa nachádza v § 5 ods. 6.

Podľa § 147 ods. 1 TP vo výnimočných a obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich osobit-

2/06/zlom 6.4.2006 10:24 Stránka 100
proLékaře.cz | 16.11.2026

né vedecké posúdenie alebo na preskúmanie posudku znalca môže orgán činný v trestnom konaní alebo súd pribrať na podanie znaleckého posudku znalecký ústav. Znalecký ústav definuje § 19 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z.z. ako špecializované vedecké a odborné pracovisko, ktoré plní funkciu rezortného a metodického centra v oblasti znaleckej činnosti zapísanej v zozname. Vo väčšine znaleckých odborov znalecké ústavy neexistujú, preto podľa § 147 ods. 2 TP, ak v príslušnom odbore alebo odvetví nie je žiadna právnická osoba zapísaná ako znalecký ústav alebo znalecký ústav zapísaný v zozname nemôže podať znalecký posudok, alebo podanie znaleckého posudku by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, možno do konania pribrať na podanie znaleckého posudku inú právnickú osobu, ktorá je špecializovaným vedeckým a odborným pracoviskom alebo špecializovaným odborným pracoviskom. Znalecký ústav podáva znalecký posudok iba v písomnej forme, musí uviesť osoby, ktoré sa na spracovaní znaleckého posudku podieľali a ich prípadné rozdielne závery. Ak pri spracovaní znaleckého posudku znalci zhodli, určí sa v posudku osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočutá na účely trestného konania.

Znalec sa tak ako doteraz priberá do konania uznesením. Sťažnosť voči uzneseniu o pribratiu znalca prípustná pre osobu znalca alebo pre vecné dôvody, nemá však odkladný účinok. Podľa § 144 ods. 1 TP musí byť znalec pri pribratí upozornený na povinnosť bez odkladu oznámiť skutočnosti, pre ktoré by mohol byť vylúčený, alebo ktoré mu vo veci bránia byť činný ako znalec. Musí byť tiež poučený o význame znaleckého posudku z hľadiska všeobecného záujmu a o trestných následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku. Ak znalecký posudok obstará niektorá zo strán, znalca poučí príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd.

Úlohy, ktoré má znalec riešiť z hľadiska svojej odbornosti, sa určia spravidla vo forme otázok v uznesení o pribratí znalca. Znalec nesmie riešiť právne otázky, hodnotiť dôkazy ani robiť právne závery. Z hľadiska prípravy znaleckého posudku je dôležité, že znalec sa v potrebnom rozsahu môže oboznámiť s obsahom spisu, najmä s vykonanými dôkazmi a možno mu spis aj zapožičať. Z uvedeného je jasné, že znalec má ku spisovému materiálu prístup v rozsahu, ktorý si sám určí. Z hľadiska získania podkladov pre podanie znaleckého posudku sa znalec môže zúčastniť na výsluchu obvineného a svedkom ako aj pri vykonávaní iných dôkazov. Znalec môže sám navrhovať vykonanie dôkazu a pri vykonávaní dôkazov môže mať aktívnu úlohu, nakoľko je oprávnený byť prítomný a sám vypočúvaným osobám môže klásť otázky.

Znalecký posudok sa podáva spravidla v písomnej forme, pričom jeho štruktúru určuje zákon č. 382/2004 Z.z. Ústne podanie znaleckého posudku je možné pripustiť iba výnimočne, v jednoduchších prípadoch. V takom prípade posudok znalec nadiktuje do zápisnice. Písomne vyhotovený posudok sa doručuje aj obhajobe, na jej trovy.

Ak posudok podávali viacerí znalci, podľa § 143 ods. 3 TP spoločný posudok, ak sa zhodnú. V opačnom prípade podáva zo znalcov samostatný posudok. Ak posudok obstaral obvinený, poškodený alebo zúčastnená osoba, doručí ho prokurátorovi a ostatným stranám, ktorých záujmov sa dotýka.

Pri znaleckej činnosti často vznikajú pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, pripadne má posudok iné vady. V takom prípade sa postupuje podľa § 146 TP a pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, jeho nejasnosť či neúplnosť, sa odstraňuje požiadaním znalca o vysvetlenie alebo doplnenie posudku. Ak by to neodstránilo pochybnosti o správnosti, nejasnosť či neúplnosť, treba pribrať iného znalca.

Úprava výsluchu znalca je rámcová, § 145 ods. 3 TP stanovuje, že od výsluchu znalca možno upustiť v prípravnom konaní, ak policajt alebo prokurátor nemá o spoľahlivosti a úplnosti podaného posudku pochybnosti. Osobitná je úprava znaleckého dokazovania na hlavnom pojednávaní. Podľa § 268 TP je prípustné, aby predseda senátu uložiť znalcovi, ktorý ešte nepodal vo veci písomný znalecký posudok alebo sa od neho odchyľuje, alebo ho dopĺňa, aby znalecký posudok alebo jeho doplnenie nadiktoval do zápisnice. To isté platí primerane aj v prípade, ak bol posudok znalca obstaraný niektorou zo strán a predkladá sa v konaní ako dôkaz. Ak bol posudok predložený stranou a osoba podávajúca posudok nie je zapísaná v zozname znalcov, pred súdom zloží sľub podľa osobitného zákona a predseda senátu ju poučí o trestných následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku. Potom sa znalec vyjadrí, či posudok podal v zmysle zloženého sľubu. Tieto povinnosti platia obdobne aj pre odborné vyjadrenie.

Pre výsluch znalca platia primerane ustanovenia o výsluchu svedka obsiahnuté v § 258 ods. 3 a ods. 4 ako aj v § 259 TP . Podľa § 258 ods. 3 TP per analogiam po skončení výsluchu znalca prokurátorom ho má právo vypočuť obhajca. So súhlasom predsedu senátu sú prokurátor, obhajca, poškodený alebo zúčastnená osoba oprávnení po skončení výsluchov klásť znalcovi doplňujúce otázky. O ich poradí rozhodne predseda senátu. Namiesto výsluchu znalca možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jeho písomný znalecký posudok, ak znalec bol pred podaním znaleckého posudku poučený podľa § 144 TP, nie sú pochybnosti o správnosti a úplnosti znaleckého posudku a prokurátor i obžalovaný s tým súhlasia. V prípade rozporov vo výpovediach sa prečíta tá časť

proLékaře.cz | 16.11.2026

zápisnice o skoršom výsluchu znalca, ktorej sa namietané rozpory priamo týkajú. Na tieto rozpory treba znalca upozorniť a spýtať sa ho na ich príčinu. Zápisnicu prečíta tá zo strán, ktorú určí predseda senátu, pokiaľ zápisnicu neprečíta sám alebo ním poverený člen senátu. V § 259 TP sú upravené námietky voči spôsobu vedenia výsluchu, tie možno aplikovať na výsluch znalca. Strany môžu namietať spôsob vykonávania výsluchu, najmä môžu namietať prípustnosť otázky položenej vypočúvajúcim. O námietke rozhodne predseda senátu. Ak námietke vyhovie, vypočúvaný znalec nie je povinný na otázku odpovedať a táto otázka sa do zápisnice nezapíše alebo sa zo zápisnice vyčiarkne. O námietke proti otázke predsedu senátu, sudcu alebo prísediaceho rozhodne senát.

Vyšetrovanie duševného stavu

V Trestnom poriadku je osobitne upravené vyšetrovanie duševného stavu obvineného (§ 148 a § 149) a svedka (§ 150) znalcami psychiatrami. V prípade vyšetrenie duševného stavu obvineného TP v §148 ods. 1 výslovne ustanovuje, že duševný stav vyšetrujú vždy dvaja znalci z odboru psychiatrie. Pre vyšetrenie duševného stavu svedka vyplýva potreba skúmania duševného stavu dvoma znalcami z ustanovenia tretej vedy § 142 ods. 1 TP. Na tomto mieste musím upozorniť chybu zákonodarcu, ktorý použil nesprávny termín „znalci z odboru psychiatrie." Tento termín nie je v súlade so zákonom č. 382/2204 Z.z., podľa ktorého sa znalci zaraďujú do odborov, ďalej členených do odvetví. Psychiatria je podľa súčasnej úpravy odvetvím znaleckého odboru Zdravotníctvo a farmácia.

Na vyšetrenie duševného stavu obvineného alebo svedka treba príkaz súdu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie. Príkaz je osobitný druh rozhodnutia súdu, upravený v § 181 a § 182 TP. Príkaz musí obsahovať označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, dátum a miesto rozhodnutia, výrok príkazu s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité, skutok s uvedením právnej kvalifikácie trestného činu, ak z povahy veci nevyplýva niečo iné. Písomné vyhotovenie príkazu musí obsahovať odôvodnenie vtedy, kde to zákon výslovne ustanovuje. Proti príkazu nie je prípustný opravný prostriedok. Duševný stav svedka je pritom možné znalecky vyšetriť iba ak sú závažné pochybnosti, či nie je u svedka, ktorého výpoveď je pre rozhodnutie obzvlášť dôležitá, podstatne znížená schopnosť správne vnímať alebo vypovedať.

Pri skúmaní duševného sa uprednostňuje ambulantná forma vyšetrenia. U svedka je skúmanie duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom ústave podľa § 151 TP výslovne vylúčené. Iba u obvineného môže súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie nariadiť, ak na vyšetrenie duševného stavu nepostačí ambulantné vyšetrenie, aby bol pozorovaný v zdravotníckom ústave alebo, ak je vo väzbe, v nemocnici pre obvinených a odsúdených. Súd resp. sudca pre prípravné konanie nariaďuje pozorovanie v zdravotníckom zariadení uznesením, čo vyplýva z § 162 ods. 1 TP. Proti uzneseniu nariaďujúcemu skúmanie duševného stavu v zdravotníckom zariadení možno podať sťažnosť s odkladným účinkom.

Vzhľadom na to, že pozorovanie duševného stavu obvineného predstavuje zásah do jeho práv a slobôd, je časovo obmedzená doba, po ktorú môže byť obvinený pozorovaný, na najviac dva mesiace. Na odôvodnenú žiadosť môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie na návrh prokurátora túto lehotu predĺžiť najviac o jeden mesiac. Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť bez odkladného účinku. V prípade, že znalci u obvineného zistia príznaky nasvedčujúce jeho nepríčetnosti alebo zmenšenej príčetnosti, musia povinne v znaleckom posudku zaujať stanovisko k tomu, či je jeho pobyt na slobode nebezpečný.

Odborný konzultant

Úplne novým inštitútom v slovenskom trestnom práve je odborný konzultant, ktorého môžu využiť v odborne náročných veciach orgány činné v trestnom konaní a súd pri postupe podľa § 241 ods. 5 alebo § 243 ods. 3 TP. Odborný konzultant, opierajúc sa o svoje odborné znalosti uvedeným orgánom poradí v odbornej problematike prejednávanej veci. Odborný konzultant sa priberie opatrením. O návrh na výber určitej osoby ako odborného konzultanta možno požiadať ústredný orgán štátnej správy, iný štátny orgán, vedeckú alebo výskumnú inštitúciu. So súhlasom orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu môže odborný konzultant v potrebnom rozsahu nazerať do spisu a byť prítomný pri vykonávaní úkonov trestného konania. Do vykonávania úkonov však nemôže zasahovať. O skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v priebehu trestného konania, je povinný zachovávať mlčanlivosť. Účasť odborného konzultanta nevylučuje, aby sa na posúdenie odborných otázok pribral znalec, ktorý podá znalecký posudok. Z hľadiska výkonu znaleckej činnosti je dôležité ustanovenie § 151 ods. 2 TP, podľa ktorého ten, kto pôsobil ako konzultant, nemôže byť v tej istej veci znalcom a nemôže podať ani písomné vyjadrenie.

2/06/zlom 6.4.2006 10:24 Stránka 102
proLékaře.cz | 16.11.2026

Spôsob odmeňovania

Trestný poriadok upravuje odmeňovanie znalcov, odborných konzultantov a osôb, ktoré podali odborné vyjadrenia v § 152. Na výkon znaleckej činnosti, na ustanovenie znalca, spôsobilosť na túto funkciu a vylúčenie z nej, o práve odoprieť vykonanie znaleckého posudku, o sľube znalca pred vykonaním znaleckej činnosti, o pribratí konzultanta, ako aj náhrade hotových výdavkov a o odmene za znalecký úkon sa vzťahujú osobitné predpisy, najmä zákon č. 384/2004 Z.z.

Výšku odmeny za znalecký úkon určí ten, kto znalca pribral. Ak ten, kto znalca pribral, nesúhlasí s výškou odmeny vyúčtovanej za znaleckú činnosť, rozhodne o odmene uznesením. Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Ak znalec nesúhlasí s uznesením, ktorým sa mu stanoví odmena, musí podať sťažnosť. Sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia. Znalec sa sťažnosti môže výslovne vzdať alebo už podanú sťažnosť môže vziať späť.

Kto podal odborné vyjadrenie, písomné potvrdenie alebo bol odborným konzultantom, má nárok na náhradu nevyhnutných výdavkov a ušlej mzdy, alebo iného preukázateľného ušlého príjmu. Ak ten, kto odborné vyjadrenie alebo písomné potvrdenie vyžiadal, nesúhlasí s výškou vyúčtovanej náhrady, rozhodne o náhrade uznesením. Proti tomuto uzneseniu je prípustné do 3 dní od oznámenia podať sťažnosť s odkladným účinkom. Nárok na náhradu však zaniká, ak nie je uplatnený do troch dní od vypracovania odborného vyjadrenia alebo písomného potvrdenia, alebo po tom, čo mu bolo oznámené, že vyžiadanie odborného vyjadrenia alebo písomného potvrdenia sa ruší. Na to musí byť ten, kto podal odborné vyjadrenie alebo písomné potvrdenie, upozornený.

Ak znalecký posudok, odborné vyjadrenie alebo písomné potvrdenie podá pre orgán činný v trestnom konaní alebo súd organizácia zriadená na znaleckú alebo odbornú činnosť Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, podá ju vždy bez náhrady.

Záver

V oblasti riešenia odborných otázok v trestnom práve zachováva nový Trestný poriadok osvedčené inštitúty znaleckého posudku a odborného vyjadrenia, pričom však mení ich poradie a uprednostňuje odborné vyjadrenie. Pri výkone znaleckej činnosti sa zákonodarca rozhodol uprednostňovať priberanie znaleckej organizácii špecializovanú na činnosť, ktorá je obsahom znaleckého posudku. Toto ustanovenie bolo už v starom zákone o znalcoch a tlmočníkoch a nemalo väčší praktický význam. V súčasnosti sa však otvárajú zaujímavé možnosti komercionalizácie znaleckej činnosti práve v využitím tejto zákonnej „konkurenčnej výhody“ znaleckých organizácii. Napriek proklamovaným snahám o redukciu počtu znalcov pri skúmaní duševného stavu a prehliadke a pitve mŕtvoly zostal našťastie zachovaný počet dvoch znalcov. Trestný poriadok vyriešil aj skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní neplatili za znalecké posudky organizáciám zriadeným na znaleckú alebo odbornú činnosť Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Takouto organizáciou je napríklad Kriminalistický a expertízny ústav PZ SR. Autor však aj naďalej zastáva svoj skorší názor, že každý znalecký posudok či odborné vyjadrenie vypracované zamestnancom KEÚ PZ alebo príslušníkom polície je podané vylúčeným znalcom a je teda získaný v rozpore so zákonom (7).

Pozitívne možno hodnotiť aj kodifikáciu postavenia odborného konzultanta. Na druhej strane, aj keď už viac ako 30 rokov sú známe názory presadzujúce presnú formuláciu poučenia znalca do zákona, neboli vypočuté (8).

Literatúra

1. **Gereg, J., Konáriková M.:** Predlžovanie lehoty trvania väzby a trvanie väzby v slovenskom trestnom procese. Bulletin slovenskej advokácie, 4/2003, s. 9–16. – 2. Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon. – 3. Zákon č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok. – 4. Zákon č. 353/2005 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 719/2004 Z.z. a o doplnení zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. – 5. Zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. – 6. Zákon č. 37/1967 Z.z o znalcoch a tlmočníkoch. – 7. **Kolesár, J., Kováč P.:** K otázke nezávislosti znalca v trestnom konaní. Justičná revue, 56, 2004, č. 1, s. 77–83. – 8. **Mathern, V.:** Znalecký posudok ako dôkazný prostriedok v československom trestnom konaní. Veda vydavateľstvo SAV. Bratislava 1976 s. 35–36.

JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD.
Ústav súdneho lekárstva LF UK
Lekárskej fakulty Univerzity Komenského
Sasinkova 4
811 08 Bratislava
Slovensko